

Leto XII. Štev. 273	TELEFON 25-67 POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409	Maribor, petek 2. decembra 1938	NAROČNINA NA MESEC: Prejeman v upravi ali po pošti 10.— din, dostavljen na dom 12.— din, tujina 25.— din	Cena 1.— din
------------------------	--	---------------------------------	--	-----------------

Kmalu po končanih cerkvenih bogoslužjih so se pričele množice zbirati na Glavnem trgu, ki je bil ves v državnih zastavah. Točno po sporedu je prikorakala ob pol 12. uri pred Rotovž vojaška četa s polkovno zastavo in se postavila pred Maistrove borce ter rezervne častnike in dobrovoljce. Na trgu so bili zbrani vsi mariborski stanovi, društva in predstavniki. Veličastna manifestacija je pričela s petjem pesmi »Iz bratskog zagrljaja«. Nato je vojaška godba zaigrala »Slavnosno fanfaro« in pevci so zapeli himno »Hej Slovani«. Sledil je lep govor mestnega župana dr. Juvana, ki je orisal vse pomembnejše dogodke v dobi narodnega osvobajanja, ki se je v Mariboru končala z lunaškim in zgodovinskim dejanjem pokojnega generala Maistra. Po županovem govoru je vojaška godba intonirala državno himno in vojaška četa je odkorakala z Glavnega trga. Lepa manifestacija, katere se je udeležil skoraj ves Maribor, in ki bo ostala v nepozabnem spominu, je bila končana in množice so se mirno razšle.

Tunis - Korzika - Nica

Italija je z demonsracijami proti Franciji, katerih so se udeležili tudi ministri in poslanci, sprožila zahtevo po priključitvi otoka Korzike, Nice, severnoafriškega Tunisa in kolonije Džibuti pri Abesiniji — Ekspoze ministra Ciana

RIM, 2. decembra. V novi korporacijski zbornici je podal zunanji minister grof Ciano v sredo zvečer obširno poročilo o zgodovini krize okoli ČSR in o italijanskih smernicah za novo Evropo. Ko je pa med govorom dejal, da bo bodoča zunanja politika Italije vodena po naravnih aspiracijah italijanskega naroda, so se naenkrat dvignili vsi poslanci in priredili več minut trajajoče demonstracije proti Franciji, ki so dosegle višek v vzklikih: »Tunis, Korzika, Nica.« Istočasno so bile organizirane tudi po Rimu ogromne fašistične demonstracije proti Franciji. Demonstranti so prišli tudi pred parlament in pred palačo predsednika Mussolinija, vzklikajoč v zboru, da zahteva Italija priključitev Tunisa, Korzike in Nice. Mussolini se je pokazal tudi sam na balkonu in pozdravil demonstrante. Od tega trenutka dalje je parola vse Italije: »Tunis, Korzika, Nica.«

RIM, 2. decembra. Po govoru zunanjega ministra grofa Ciana so bile v sredo organizirane ogromne manifestacije za Mussolinija. Pričele so se za časa seje parlamenta in nadaljevale potem kot demonstracije proti Franciji za revizijo mej. Pri manifestacijah in demonstracijah so sodelovali tudi ministri, poslanci in razni fašistični voditelji. Zahteva po Tunisu, Korsiki in Nici, ki naj jih Francija odstopi Italiji kot z Italijani obljubene kraje, je prešla z ulice tudi že v ves italijanski tisk in je očitno, da je bila vržena v italijansko javnost z vodilnega mesta in je treba od tega trenutka dalje računati z njo kot uradno zahtevo Italije za sporazum s Francijo.

ITALIJA IN KRIZA ČSR.

RIM, 2. decembra. V svojem ekspozeju v sredo je dejal zunanji minister grof Ciano, da je bil dosežen sporazum med Italijo in Anglijo na podlagi popolne enakosti in enakopravnosti med obema imperijema. Pri tem se je upoštevalo v celoti tudi novo stanje v Evropi sploh, na Sredozemlju in v Afriki. Ta sporazum je važen temelj za mir. Toda z enako energijo kakor za mir, se bo borila Italija za uresničenje vseh nacionalnih teženj. Glede ČSR je pa dejal, da je Italija že dve leti opozarjala Prago po rimskem poslaniku dr. Chvalkovskem, naj uredi svoja notranja vprašanja na ta način, da da vsem narodnostim samoupravo in se federalizira. Toda v Pragi so bili gluhi za te nasvete, zato se je Italija v krizi, ki je prišla kot posledica praške politike, postavila na nemško stran ter se zavzela tudi za interese Slovkov in ostalih. Ako bi bila nastala splošna vojna, bi bila Italija brez oklevanja stopila v boj na strani Nemčije. V kritičnih dneh je bila izvedena tudi delna mobilizacija, in to v taki tajnosti, da niti tuji listi o tem niso ničesar izvedeli.

GLAS »GIORNALE D'ITALIA«.

RIM, 2. decembra. Giornale d'Italia komentira Cianoov govor in demonstracije z zahtevo po Tunisu, Korziki, Nici in Džibutiju in pravi med drugim: »Treba je vedeti, da vse nemške zahteve še niso izpolnjene in da čaka tudi Italijo še naloga, da izvojuje zmago svojih interesov in pravic za uresničenje načel pravičnosti in ravnotežja sil. Evropski položaj, ki je bil ustvarjen v Monakovem, ni statičen, ampak dinamičen. Na njo je zato treba gledati le s tega stališča. Dinamičnost sedanjega položaja ima svoje jedro v živi moči mladih nacij, ki so še daleč od potrebnega ravnotežja, pravic in nezadržanega zgodovinskega razmaha.

RIM, 2. dec. »Tribuna« piše, da je Francija 1. 1881 na sramoten način za italijanski narod zasedla Tunis ter da bo treba to sramoto popraviti, če se hoče iskreno sodelovanje.

ZASKRBLJENOST V FRANCIJI.

PARIZ, 2. dec. Zunanji minister Bonnet je imel z italijanskim veleposlanikom Guariglio konferenco zaradi protifrancoskih demonstracij v Rimu. Takoj nato je dal navodila veleposlaniku v Rimu Françoisu Poncetu, da protestira pri italijanski vladi. Današnji francoski listi vsi komentirajo rimske dogodke, vendar pa jih obravnavajo z veliko mirnostjo. »Journal« piše, da bo moralo priti še vse kaj drugega kot prazne besede, pa da bi se poizkušalo odvzeti Franciji posesti, ki jih ima.

PARIZ, 2. decembra. Vsi francoski listi objavljajo izvlečke Cianoovega govora in poročila o demonstracijah proti Franciji z zahtevam po Tunisu, Korziki, Nici in Džibutiju.

Krvavi dogodki v Romuniji

BOJ MED FAŠISTIČNIMI TERORISTI IN VLADO. — UBITIH JE VSEH 14 GLAVNIH VODITELJEV »ŽELEZNE GARDE S CODREANUJEM NA ČELU. — BUKAREŠTA, 2. decembra. Romunija

stoji sredi boja s terorističnimi akcijami razpuščene fašistične Železne garde, ki se je preoblikovala v »Bataljon smrti«. Ta boj je brezobzirno brutalen z obeh strani. Teroristične akcije, katerih namen je bil, pripraviti v Romuniji fašistični prevrat in katerega so podpirali celo mnogi ugledni bivši politiki in celo tudi generali, so se pričele takoj ob vrnitvi kralja Karola. Izdan je bil najprej proglas, ki brezobzirno napada vlado patriarha Christeje in tudi kralja. Na zunanjo se pa bile te akcije skrite pod firmo protizidovskih nastopov. Najprej so teroristi vrgli v Temišvaru v gledališče pri gostovanju židovske gledališke skupine dve bombi, ki sta ubili pet ljudi in 70 ranili. Atentatorji so pobegnili. Dalje sta bili zažgani tam dve veliki židovski trgovini, prezezan je bil električni vod itd. V Cluju je bil smrtno nevarno ranjen rektor univerze Stefanescu Goangu, stražnik, ki ga je spremljal, pa na mestu ubit. V Targulu je bila vržena bomba v neki bufet. V Černovicah je bilo zažganih devet trgovin in velikih obratov. Enake teroristične akcije so se pojavile tudi drugod in se še vedno nadaljujejo. Ker se je vlada bala napada tudi na jetnišnico Ramnigu Salat, kjer so bili zaprti voditelji razpuščene Železne garde Codreanu in tovariši, jih je hotela v noči na sredo naskrivaj prepeljati v vojaško jetnišnico Jilavo pri Bukarešti. Po uradnem

poročilu pa so prevoz napadli neznanci in fašistični jetniki so skušali pobegniti. Pri tem poizkusu pa so jih stražniki vse postrelili. Padlo je vseh 14 voditeljev, med njimi Cornel Codreanu, Nicola Constantinescu, Carinaca, Belenace, Caratanesis, Baratan itd. Kako brezobziren je boj, dokazuje tudi ukaz, ki ga je dobil orožništvo, da mora brez poziva ustreliti vsakogar, ki bi poizkušal kako teroristično dejanje.

DEL LIBIJE IZENAČEN Z ITALIJO.

RIM, 2. dec. Veliki fašistični svet je na svoji sinočnji seji v palači Venezia sprejel zakonski zakonski predlog, s katerim se štiri pokrajine Sirije priključijo upravno Italiji in dobe njihovi prebivalci, tudi Arabci, vse pravice polnopravnih italijanskih državljanov. Ostala Libija bo še dalje kolonija.

BUKAREŠTA, 2. dec. »Železna garda« e v znak protesta zaradi ubitja Cornelia Codreana v več krajih zažgala javna poslopja. Tako so zažgali v Černovicah na poljski meji 10 javnih zgradb.

PARIZ, 2. decembra. Francoski in ves ostali evropski tisk razpravlja o dogodkih v Romuniji in zlasti o smrti Codreanuja in ostalih voditeljev bivše Železne garde. Listi dvomijo soglasno v resničnost uradnega poročila, po katerem naj bi bil transport napaden in bi bili jetniki ubiti na begu. Ta dvom vzbuja zlasti dejstvo, da od stražnikov ni bil nihče ne ubit ne ranjen in da so bili ubiti prav vsi jetniki. Ubiti so s tem vsi glavni voditelji Železne garde, ki so imeli stike tudi z visokimi osebnostmi Romunije. Dalje pa poročajo listi tudi o demonstracijah v Bukarešti, ko je bilo uradno poročilo izdano. Položaj v Romuniji je napet.

Po francoski stavki

KAZENSKI UKREPI PROTI URADNIKOM IN DELAVCEM, KI SO SE PRIDRUŽILI STAVKI DALADIERJEVA VLADA BO STOPILA 8. T. M. PRED PARLAMENTOM.

PARIZ, 2. dec. V Franciji stavka od približno 7 milijonov še 600.000 delavcev. Danes je generalna stavka v ladjedelnicah St. Nazaire. V Laureantu, Brestu in še nekaterih drugih krajih so pa tovarne izprle (lock-out) delavstvo ter je zaradi tega prišlo do novih incidentov, ker so delavci te tovarne zasedli, policija pa jih je izpraznila. Kovinarji so sklenili, da nihče ne bo podpisal individualne pogodbe.

PARIZ, 2. decembra. Vlada je uvedla kazensko postopanje proti vsem voditeljem, ki so organizirali ponesrečeno stavko 30. novembra, kakor tudi proti listim, ki so se pozivu k stavki odzvali. Vsi uradniki in delavci javnih uradov, ustanov in podjetij, ki so stavkali, so odpuščeni ali pa suspendirani z znižanimi dohodki. Vsi voditelji stavke, ki so člani javnih korporacij, so bili črtani iz seznamov vodstva in izgube za svoje dohodke, tatieme itd. iz teh naslovov.

PARIZ, 2. decembra. Avala. Včeraj so bili izdani kazenski edikti proti delavcem Renaultovih tovarn, ki so se

uprli policiji pri izpraznjevanju obratov. Vsak je bil obsojen na plačilo 250 frankov, oziroma 10 dni zapore.

PARIZ, 2. decembra. Avala. Zadnji november je dal glede avtoritete Daladierjevi vladi veliko okrepitev in ji je prinesel zmago nad ekstremnimi levičarskimi gibanji. To je dokaz, da delovno ljudstvo Francije noče rušiti obnovitve države po novih smernicah. Vpliv te zmage na politični in socialni položaj republike je po sodbi političnih krogov neutajljiv. Daladierjeva vlada si je pridobila ugled v vsej državi. Vlada bo stopila 8. t. m. tudi pred parlament. Ob tej priliki bo Daladier obširno obrazložil tudi svojo zunanjo politiko po Monakovem, ki jo levičarji tako srdito napadajo in jo prepustili daljši in izčrnejši debati. Daladier upa, da bo dobil zaupnico parlamenta z najmanj 240 glasovi.

NADŠKOF PROTI VRNITVI KOLONIJ

LONDON, 2. dec. Yorški nadškof dr. Temple je ostro nastopil proti nameri, da se vrnejo Nemčiji kolonije.

Razdor Med Belgijo in republikansko Spanijo

BRUSELJ, 2. decembra. Zaradi imenovanja poslaniškega zastopnika belgijske vlade pri vladi generala Franca v Burgosu je republikanska vlada v Barceloni odpoklicala svojega poslanika v Bruslju. Belgijska vlada pa je v odgovor odpoklicala sedaj svojega poslaniškega namestnika pri republikanski vladi v Barceloni in vse belgijske konzule. S tem so vsi diplomatski stiki med Belgijo in republikansko Spanijo prekinjeni. Namestnik in konzuli so že na poti v Belgijo.

Strahovita nesreča v Ameriki

NEW YORK, 2. dec. V Midwale v državi Utah se je pripetila strahovita nesreča. Zaradi blizzarda ni strojevodja toornega vlaka videl, da je obtičal na progi avtobus s 50 otroki, ki so se vračali iz šole. Vlak je vlekel avtobus še kakih 100 metrov pred seboj. Izpod ruševin so poegnili 25 mrtvih otrok in šoferja.

Kralj Karol obišče Rim

LONDON, 2. decembra. Avala. Kakor poroča diplomatski dopisnik »Evening Standard«, bo obiskal romunski kralj Karol v kratkem italijanskega kralja in cesarja Viktorja Emanuela.

RIBBENTROPOV OBISK V PARIZU.

BERLIN, 2. dec. Zunanji minister von Ribbentrop bo odpotoval v Paris v ponedeljek.

CHWALKOVSKY PRIDE JUTRI ZOPET V BERLIN?

BERLIN, 2. dec. Avala. Tu kroži vest, da bo prispel jutri, v soboto sem češkoslovaški zunanji minister dr. František Chvalkovsky, da reši na sestanku z nemškimi državniki vrsto še obstoječih vprašanj. Ta vprašanja se nanašajo pretežno na gospodarstvo obeh držav in na Karpatsko Ukrajino. Uradno pa o tem obisku ničesar ne poročajo.

NEMČIJA ZA OMEJITEV OBOROŽEVANJA.

LONDON, 2. dec. Diplomatski dopisnik »Observer« poroča, da namerava predložiti Nemčiji Angliji in Franciji predlog za omejitev oboroževanja, ki bi ustrezalo sedanjemu položaju nemške oborožitve. Kot protiuslugo pa pričakuje Nemčija vrnitev kolonij.

OBOROŽEVANJE USA

WASHINGTON, 2. dec. Državni tajnik za vojsko Johnson je izjavil, da producirajo USA 99 in četrti % izdelkov za vojno doma. Manjka pa jim še 55 artiklov, ki bi jim v primeru vojne nujno primanjkovali.

OBRAMBNA SLUŽBA V ANGLIJI

LONDON, 2. dec. Vlada je izdala uredbo o prostovoljni obrambni službi.

DR. BARTWELL UMRL

LONDON, 2. dec. Umrli je dr. Bartwell, pionir sanatorijskega zdravljenja tuberkuloze.

SELITEV ŽIDOV

CANBERRA, 2. dec. Avstralska vlada je dovolila vselitev 15.000 židov.

Volivno aibanie

V Celju bo v nedeljo volivni shod dr. A. Korošca. — Slov. združena opozicija (g. mag. Gradišnik) ima danes zvečer shod v St. Lovrencu nad Prožimom, v nedeljo v St. Juriju ob j. ž. v Ljubčini, Vojniku, Frankolovem, Novi cerkvi in Dobrni. Razen kandidata g. Gradišnika in namestnika delavca g. Vipotnika ter gg. dr. Kraigherja in adv. Stanteta govori na shodih zdaj še g. dr. Hočevar Mirko iz Celja.

Minister dr. Krek je imel zborovanje v Krekovem domu na Jesenicah. Pred njim je govoril g. Smerzu iz Ljubljane.

Radovljica. Vsa zborovanja Slovenske združene opozicije, za katere kandidira v našem okraju dr. Aleš Stanovnik z Jesenic z namestnikom Ven. Perkom, županom na Koroški Beli, so preložena na poznejši čas.

Vremenska napoved.

Nobene bistvene spremembe vremena. V splošnem še nadalje milo vreme brez vetra.

Borža. C u r i h, 2 dec. Devize: Beograd 10, Pariz 11.56, London 20.595, New York 440.125, Milano 23.15, Berlin 176.25, Praga 15.03.

Britanski „novoimperializem“

Nad britansko politiko zadnjih mesecev je stala Evropa kakor nad uganko. Nihče si ni znal raztolmačiti na primer njenega navideznega notranjega nasprotja, ki obstaja v njenem naglem oboroževanju na drugi strani. Vtis skrivnosti se vzdržuje tudi s tem, da vodilni člani vlade dajejo sicer številne izjave, so pa zelo skopi z besedami o svojih resničnih smotrih in namelih. Ti politiki morajo biti zelo previdni, z ozirom na domače javno mnenje, kajti njihova politika se usmerja proti nekaterim zakoreninjenim britanskim načelom, ki so v veljavi že stoletja. Lord Elton pravi v svojem članku v »Sunday Timesu«: »Če mora biti Nemčija močna, potem moramo računati s svetom, v katerem lahko velika kontinentalna sila in velika pomorska sila živita v skupnem prijateljstvu. Dokler bo Britanija v dobrih odnosih z Italijo, se ji ni treba bati nevarnosti, da se bo razširjanje nemškega vpliva v Podonavju končalo s konfliktom z nami. Evropi je usojeno, da se izpremeni. Monakowska izjava in angleško-italijanski pakt skupaj pomenita vsaj dobro upanje, da se bodo za Evropo in za Veliko Britanijo izvršile te spremembe brez izbruha vojne.«

Iz teh maloštevilnih besed je mogoče izluščiti skoraj vso zunanjo politiko Chamberlainove vlade. Najznačilnejše so besede: »Nemčija kot kolonialna veselila« in »Britanija kot pomorska veselila.« To pomeni, da se Anglija — za razliko od svoje tradicionalne evropske politike, ki se je trudila ohraniti ravnotežje sil na kontinentu — pomirja z dominirajočim položajem Nemčije. Sama pa si seveda želi ohraniti dominirajoči položaj na morju in se menda zanaša, da se Nemčija v tem oziru trajno zadovolji z razmerjem sil 1:3, kakršno je bilo določeno z angleško-nemško pomorsko pogodbo.

Ta nazor potrjujejo tudi zadnja poročila o angleški oboroževalni politiki. Zelo značilno je, da se v Angliji toliko govori o protiletalski obrambi, pri graditvi letal pa polagajo Angleži večjo važnost na lovce kakor bombarderje. Anglija je opustila misel na močno suhozemsko armado; ona osredotoča vse svoje oboroževalno prizadevanje na morsko in zračno brodogradnjo, in pri zadnjem zlasti na obrambni material. Tudi to dokazuje angleški namen, da se nikoli ne misli posebno močno angažirati na kontinentu, temveč da se misli posvetiti predvsem imperialni strategiji.

Prvo vprašanje, ki se v zvezi s tem pojavi, se glasi: Kakšno bo pri teh okoliščinah angleško stališče do Francije? Odgovoriti je mogoče takole: Anglija bo vztrajala v svojem tesnem sodelovanju s Francijo, toda samo do tiste meje, ki ji bodo narekovali njeni lastni interesi, to se pravi interesi britanskega imperija. Ta britanski imperij pa potrebuje Francijo na dveh mestih: predvsem na prelivu in potem v manjši meri v Sredozemskem morju. S stališča britanskih imperialnih interesov je Francija predvsem in v prvi vrsti odbijalna država med Nemčijo in materno zemljo — Anglijo. Britanski novoimperialisti se bodo torej držali Francije zato, ker potrebujejo njeno armado za primer, če bi se Nemčija na zapadu zganila. Mnogo bolj njihov interes za Francijo ne sega. Anglija bo torej Francijo podpirala samo v primeru nemškega napada na njo. S tem je tudi tragično omejena svoboda gibanja francoske zunanje politike; svoboda acije si je mogla in smela Francija dovoljevati samo, ko je še imela v Evropi zaveznike. Ko se jim je lahkomiselno odpovedala, ni sama več toliko sil, da bi v Evropi mogla razviti neko posebno iniciativo. Prepuščena je izključno Angliji in mora torej sprejemati pogoje, pod kakršnimi hoče Anglija nadaljevati svojo evropsko politiko. Z drugimi besedami: Francija se mora podrediti angleškemu vodstvu.

In kakšni so končni cilji britanske zunanje politike? Urediti odnose z njej nasprotujočimi imperializmi, predvsem z nemškim in italijanskim in potem mogoče tudi z japonskim. V tem oziru računa Chamberlainova vlada brez dvoma z nadaljnjim popuščanjem in žrtvami, in to ne le na tuj račun, marveč tudi na svoj. Zdi se, da imajo britanski novoimperialisti zelo trezno mnenje o vrednosti nekaterih tradicionalnih strateških pozicij države in da jih zato ne bodo dogmatično brani-

Novice

Socialne sličice iz Celja

Dne 21. novembra smo objavili članek »Na obisku v nižinah« in nismo pričakovali, da bo dal povod za odpoved stanovanja nekemu brezposelnemu, ki plačuje zanj stanovanje, in za pretnjo, da bo še trem strankam stanovanje odpovedano, češ da so dale v list svojo revščino. Naš sodelavec se je malo sprehodil po Gaberju — in to se zdi nekaterim kaj čudno! — in je naletel na mnogo »sličic«, izmed katerih je eno izmed manj kričočih opisal. Si pač ni mislil, da bo zato pahnjjen brezposelni delavec s trdo nogo in bolnimi pljuči ter dvema otrokoma na cesti, da bo oskrbnica hiše telefonirala neki tovarni, da je dal njen delavec v liste podjetnikovo ime in da bo sodelavec sam postal

iz opazovalca in vernega fotografa »sličic« kar nesreča za Gaberje. — Da popravi svoje »tendenčno« poročanje, je pripravljen preklicati — tak preklic naj bi oskrbnici podpisal neki stanovalec — preklicati, da stopnice niso vegaste, da hodnik ni majav, ne temen in ne mrzel, da soba tam ne stane 120 din, da so v hiši vsi zdravi, in sili — celo to, da v Gaberju sploh ni vlažnih stanovanj in lačnih otrok. Samo, da ne bi bil kriv, da bo brezposelni delavec čez dva ali tri tedne, sredi zime, z dvema otrokoma na cesti. Če se bo pa to le zgodilo, bo pa opisal trnjevo pot tega človeka od urada do urada, od hišnega gospodarja do hišnega gospodarja v iskanju strehe.

Pretresljiva tragedija v Razkrižju

NEZNANEC USTRELIL SKOZI OKNO OČETA IN SINA.

Makovec Karol iz Veščice štev. 2 pri Štrigovi je šel 9. oktobra letos mimo hiše Beloviča v Razkrižju št. 37. Videla ga je 10-letna pastirica, ki je pred hlevom doma pregledovala šolske knjige in čuvala dom, kajti domači so odšli k maši že pred 10. uro. Ko je Belovič Martin prišel domov, je v strahu ugotovil, da je okno v kuhinjo vlomljeno. V sobi je bilo vse razmetano. V omari se je nahajal ključ, ki je bil prej skrit v divanu. Izginilo je 12 tisočakov.

Na podlagi pripovedovanja pastirice, da je videla nekega mlajšega moškega, so orožniki 13. oktobra aretirali kot osumljenca 23-letnega Makovčevega Karla, ki pa je povedal, da je le šel mimo hiše k brivcu, ni pa vdril v hišo in odnesel denarja. Kljub temu ga je državni tožilec obtožil tega dejanja, a pri razpravi je bil od kazenskega senata v Murski Soboti oproščen. Skoraj poldrugi mesec preiskovalnega zapora se mu je dobro poznal na obrazu, zato pa je toliko krepke zadihal svobodni zrak, ko mu je predsednik senata razglasil sodbo in veljati prisotnim orožnikom, ki so ga privleli iz preiskov. zapora, naj odstopijo.

Amnestija ob 20 letnici Jugoslavije

Za 1. december so kraljevi namestniki izdali splošno amnestijo in pomilostitev, ki se nanaša 1. na vse tiskovne prestopke, kaznjive po tisk. zakonu in storjene zaključno do 1. dec. t. l., 2. za vse prestopke po zakonu o gozdovih, storjene do istega datuma, 3. za vse osebe, ki so bile obsojene po civilnih sodiščih s kaznijo, ki ne presega 12 mesecev, oz. še ni bila izdržana, in za vse denarne kazni do 5.000 din, 4. se oprošča in zmanjša kazen pod določenimi okoliščinami tudi tistim, ki so bili obsojeni na več ko 12 mesecev.

Od splošne pomilostitve so izvzete osebe, ki so bile poleg glavne obsojene tudi na stransko kazen, osebe, ki so kot drž. ali drugi javni organi sprejele podkupnino, osebe, ki prikrivajo svoje bivališče v državi sami ali pa v inozemstvu.

li. To velja zlasti za zahodne dele Sredozemskega morja, kjer bo Anglija postopala z največjimi možnimi obziri do Italije. V bodoče ne bo ukrenila nič, kar bi utegnilo oteževati položaj generala Franca; nasprotno: stremela bo za tem, da se z njim poravna, pri čemer bo, kolikor ji bo le mogoče, krepila svojo zvezo s Portugalsko, ali točneje rečeno, svoj prototat nad Portugalsko. Drugače pa bo mislila na Egipt, Irak in Aden. Zato ne gre pričakovati, da opusti Palestino. Ko obnovi tamkaj red, se bo poizkusila pomiriti z Arabci, in zelo je verjetno, da na račun palestinskih Židov.

V kolikor gre za pomiritev z Nemčijo, gotovo računa Chamberlainova vlada še s precejšnjo dobo tipanja in iskanja trdnih tal. Za zdaj olajšuje Nemčiji njeno prodiranje v srednjo Evropo, mogoče s poststransko mislijo, da se bo Nemčija v teh predelih za precejšen čas zaposlila in na ta način popustila s svojim pritiskom na drugih straneh. Anglija ne bo odklonila pogajanj o kolonijah, toda brez dvoma se bo tedaj trudila, da odstopi kolikor mogoče manj. Trenutno se omenja Kamerun, Togo in Nigerija, kar bi sicer pomenilo

osebe, ki so bile obsojene zaradi vohunstva, po zakonu o zaščiti javne varnosti in zaradi nekaterih drugih prestopkov.

Na predlog finančnega ministrstva je bila izdana tudi monopolska amnestija.

80-letni starček ležal pol leta v gozdu

Te dni je našel posestnik Robič s Slemenca iz svetokriške občine pri Mariboru kakih 150 metrov od svoje hiše v gozdu že povsem razpadlo truplo neznanega moškega. Mrtvečevo okostje je ležalo nekaj od vozne poti ter bilo oblečeno v rjave cajnaste hlače, črn telovnik in zeleno jopico; kakih 20 metrov stran od okostja je ležala prav tako že vsa strohnela glava in zraven nje ponošen klobuk. Orožniki in občinski možje so ugotovili, da je mrtvec ležal tam že najmanj pol leta.

Po listinah, ki so jih našli v usnjeni

teritorialne žrtve Francije in Anglije, drugače pa glavno neugodnost za Francijo, kajti nova nemška kolonija bi mejila s francoskimi, od britanskega južnoafriškega dominiona in njenih vzhodnoafriških kolonij pa bi bila ločena z belgijsko in portugalsko Afriko.

Ali je za tem britanskim novoimperializmom kaka globlja politična doktrina? Če je o njej mogoče govoriti, potem se glasi takole: »Svetovni mir je mogoč samo tedaj, če se čutijo največji evropski narodi gospodarsko in teritorialno nasičene. Zato je treba Nemčiji in Italiji preskrbeti več prostora, pa naj bo to v obliki neposredne okupacije ali pa vsaj v obliki razširitve interesnih sfer.« Angleži skrbijo za to, da bi šlo to razširjenje čim manj na britanski račun. Če se dá ekspanzivnim državam nov prostor, bodo s tem nasičene in pacificirane. V svojih osnovah je torej ta »novi imperializem« defenzivna teorija, vsaj kolikor jo presoja mo z angleškega stališča. Drugače ni na njem težko spoznati vpliva Hitlerjeve misli, da naj svet urejajo le veliki narodi, predvsem Anglija in Nemčija. (Po uvodniku »Lidovih novin«.)

denarnici, se je dalo razbrati ime Franca Krambergerja iz Ruš. Pokojni, ki je imel v Rušah preužitek, se je preživljal s prosjačenjem. Odkar so ga odgnali marca meseca ruški orožniki v zapore okrogne sodišča, kjer je moral odsedeti neko monopolsko kazni, ni bilo po njem nikakega glasu več. Verjetno je, da je 80-letni starček onemogel na poti skozi gozd in umrl.

MARENBERG.

Obmejni trg Marenberg je v letošnjem letu precej zidal. Najlepša izmed vseh stavb pa je Sokolski dom, kjer vlada prav zadnje dni izredno živahno vrvenje. Zidarji izvršujejo zadnja dela, mizarji montirajo okna in vrata, v dvorani pa bodo te dni položili še parkete in jo nato izročili svojemu namenu. Dne 8. XII. bodo odprti notranji prostori. Dom bo nudil gostoljubno streho vsem društvom, ki jo bodo gotovo radevolje izkoriščali. Ta dan bo v narodnostnem oziru pomemben zgodovinski dogodek Dravske doline.

o Zadušnica za dr. Trumbiča je bila danes dopoldne v frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

o Z redom Jugoslovanske krone 5. stopnje sta bila odlikovana Albert Primo, davčni inspektor v Ptuj, in Alojzij Drnovšek, davčni inspektor v Murski Soboti.

o Ugodnosti naših sezonskih delavcev v Nemčiji. Zveza poljedelskih delavcev v Murski Soboti javlja, da imajo delavci, ki so odpotovali v Nemčijo na delo leta 1937, ter oni, ki so v letih 1937. ali 1938. menjali gospodarja, pravico do brezplačne vožnje samo do Passaua. Oni pa, ki so odšli na delo v Nemčijo v tekočem koledarskem letu in so ostali na delu do konca sezone pri istem gospodarju, imajo pravico do brezplačne vožnje do št. II. na jugoslovanski državni meji.

o Ulice v Murski Soboti bodo močno zboljšali z novim cestnim valjarjem, ki ga je nabavil okrajni čestni odbor. Posamezne ulice so nasuli z gramozom in jih zvaljali, tako da bo mesto imelo zdaj trda cestišča.

o Otvoritev Zdravstvenega doma s Protituberkuloznim dispanzerjem bo 4. t. m. v Slovenjem Gradcu. Koristna socialna ustanova bo imela sledeče oddelke: Otroški dispanzer, šolsko polikliniko in posvetovalnico za matere.

o 11 zdravniških služb je razpisanih na ozemlju drinske banovine. Podrobne informacije daje Zdravniška zbornica v Ljubljani.

o Iz Gornje Kungote je premeščen v Maribor k 45. puku g. Božidar Mršulja, poročnik

o Vinska razstava in sejem v Ormožu. Kletarsko društvo v Ormožu priredi v torek, 20. dec., IV. Vinsko razstavo in sejem v lastni dvorani v Ormožu. Prijavnice vina za razstavo so razstavljalcem na razpolago pri Kletarskem društvu v Ormožu. Izpolnjene prijave je vložiti najkasneje do 12. dec. v pisarni Kletarskega društva. Vse razstavljeno vino bo še pred razstavo ocenjeno po posebni komisiji od strokovnjakov ter bo ta strokovna ocena na razpolago razstavljalcem in interesentom.

o Pod pretvezo, da bo ponarejeval denar in da potrebuje za to raznih »vzorcev«, je opeharil neki »lesni trgovec« Jože Klemenčič posestnika Josipa Udriha v Sv. Petru v Savinjski dolini za dobrih 3.500 din v papirju in kovancih. Obljubil je, da bo zdaj lahko neomejeno izdeloval denar in brez sledu izginil.

c. Na predvčerajšnjem sejmu ni bilo niti ene tatvine, le nekaj beračev in brezdomcev je polovila policija.

c. V celjsko bolnišnico so prepeljali Karolino Leskovšek, posestnico z Mariborske ceste 36. Zadelja jo je možganska kap.

»Pa si menda vendar ne domišljaš, da je to zaročni prstan, ki sem ti ga podaril?«

Maribor

Mariborska socialna sramota — zgorela

V sredo zvečer je imel Maribor svojevrstno senzacijo. Zgorele so Dajnrove barake in stanovanjski vagoni, kjer so skoraj dvajset let živeli najsiromašnejši Mariborčani. Ob 20letnici svobode so tudi barakarji in vagonarji dobili zdrava stanovanja. Okoli pol 18. ure so prispeli pred barake gasilci, ki so podrtje polili s petrolejem in zažgali. Barake so bile v trenutku v plamenih. Luči v mestu so se za pol ure ugasnile. Samo krvavordeč žar

je razsvetljeval Maribor. Nebo nad tem mestnim delom je bilo ožarjeno in od daleč je bilo videti ko da gori ves Maribor. Na kraju ogromnega »požara« se je zbrala velika množica ljudi, ki je z zadovoljstvom gledala, kako gori sramota Maribora. Red je vzdrževala policija s pomočjo vojaštva. Po večernem uničevanju plamena, je ostal od barak samo še kup pepela in ogorkov.

Obrtniški dom v Mariboru

Kljub težavam, ki jih preživljajo mariborski obrtniki, se je v tukajšnjih obrtniških vrstah porajala zamisel postavitve lastnega doma. Za društveno in uradno delovanje in za razvoj obrtništva sploh je obrtniški dom v Mariboru res potreben. Zato so že pred leti pričeli zbirati prispevke v posebni fond. Zamisel je bila že tako resna, da sta celo banovina in občina bili pripravljeni sodelovati pri tej akciji. Vendar je gradnja obrtniškega doma v Mariboru zapadla pozabljenju. Ne bomo se spuščali v ugotavljanje krivde, marveč podčrtavamo samo dejstvo, da je eden

glavnih vzrokov neuresničenja tega načrta bilo nezadostno razumevanje takratne obrtniške uprave, ki je pred leti ta fond porabila v druge, sicer tudi potrebne in važne namene. Šele zadnja leta se je mariborsko obrtništvo pričelo zopet resno baviti z zamisljo gradnje obrtniškega doma v Mariboru. Zopet so obnovili gradbeni sklad, ki izkazuje pod sedanjjo upravo že precejšen znesek. Seveda bo obrtništvo v obmejnem Mariboru dobilo mnogo prej lasten dom, če bodo pri tej akciji sodelovale država, banovina in občina.

Ulica »Ob bregu«

Ulica »Ob bregu«, ki ima lego ob Dravi, je v zelo slabem stanju in je nujno potrebna temeljitega popravila, zlasti na njenem zapadnem delu. Cestišče je vse polno jam in udrtin, mestoma pa štrli iz njega do 15 cm visoko, debelo kamenje, tako, da je prehod — zlasti ponoči — ob slabi razsvetljavi — skrajno nevaren. Mesto, da je cestišče vzbočeno, je v sredini pogreznjeno, kjer se nabirata ob dežju voda in blato. Hodnikov ob straneh sploh ni. Ta ulica je močno frekventirana po pešcih, ki prihajajo z desnega brega Drave, preko brvi na tržnico v Strossmayerjevi ulici. Prizadete gospodinjice uljudno prosijo, da se še pred nastopom slabega vremena dá odrediti temeljito popravilo, kar ne bo zvezano z velikimi izdatki. Nekaj tovornih avtomobilov gramoza in par ur dela s cestnim valjarjem, bi za prvo silo zadostovalo. Da ne bodo morali hoditi pešci po sredi ulice, bi bilo tudi zelo umestno napraviti ob straneh ali pa vsaj ob eni strani cestišča hodnik za pešce, kakor ga že imajo druge manj frekventirane ulice.

Priznati je treba, da se veliko žrtvuje za regulacijo glavnih ulic, pri tem pa za služijo tudi druge ulice, zlasti tiste, ki ležijo na prometnih krajih, več pažnje. Treba bo tudi misliti na regulacijo dravskega brega od železniškega mostu do brvi.

Opazovalec.

Kje naj bo tržnica?

Glavni trg kakor glavni most se razbremenita, če bo tržnica na desnem bre-

gu Drave, ki je mestni prostor, kateri bi se moral urediti ter bi dal mestu dohodek in olepšavo. Tržišče zalaga večji del okolica magdalenskega predmestja; kakor Ptujsko polje in Slov. gorice. Tovori, ki pridejo po Pobreški, po Ptujski, po Tržaški, Radvanjski cesti, bi neovirano tovorili na tržišče ob Dravi. Tržišče naj bi bilo zidano ali posneto po zagrebški tržnici in sicer v višini Kralja Petra trg, tako da bi bila streha tržišča tudi že tržišče za nekatere stvari. Spodnji del naj bi služili za mesarje in drugo. Zidano naj bi bilo od gostilne Jelen priključno do mosta, Kralja Petra trg in do promenadne poti.

Kar se tiče čiščenja je jasno, da je to najprimernejši prostor.

Dohod za pešce naj bi bil od desne strani mosta po predoru pod mostom na levo stran, da bi se prišlo ravno na glavni del tržišča, t. j. pod streho. S tem bi ne bil oviran prehod ob mostu od desne na levo stran. Olepševalno društvo namerava zidati škarpo od starega do glavnega mosta in bi se s tem pridobilo že za razširjenje tržišča.

m. Odlikovan je z redom Jugoslovanske krone 5. stopnje šef davčne uprave v Mariboru g. Jože Sever.

m. Ljudska univerza. Danes ob 20. uri predava prof. Jakob Solar iz St. Vida o temi »Kulturne vrednote slovensčine«.

m. Mariborski mecen. Tekstilni tovarnar. g. Marko Rosner je daroval ob priliki našega državnega praznika slovenski Akademiji znanosti in umetnosti v Ljub-

ljani sto tisoč dinarjev. Dejanje gospoda tovarnarja, ki je prvi podprl našo mlado kulturno ustanovo in dal s tem pobudo tudi drugim mecenom, je treba prav iskreno pozdraviti.

V soboto, 3. decembra, ob 14. uri in v nedeljo, 4. decembra, ob 11. uri pri znanih cenah velika

SYLLI MIRRI SIMFONIJA

V nedeljo, 4. decembra, ob 15. uri in ponedeljek 5. ob 6. uri poleg velike »Sylli Mirri simfonije« prihod sv. Miklavža za velike male

m. Slomškova nagrada, ki jo je razpisala mestna občina za leposlovno delo, zajeto iz dobe našega osvobojenja, se letos ne bo podelila, ker nobeden od poslanih rokopisov ne odgovarja v zadostni meri pogojem, razpisanim za nagrado. Določeni znesek se bo uporabil za nov razpis.

m. Zapora Aleksandrove ceste v nedeljo. Predstojništvo mestne policije razglasi, da bo 4. decembra od 10. do 14. ure Aleksandrova cesta zaprta za ves vozni promet od Kopališke do Sodne ul. in obratno. Vozni promet se za ta čas usmeri po stranskih ulicah.

m. Železniške zapornice in občinstvo. Mariborske železniške zapornice mnogokrat upravičeno vznemirjajo ljudi. Kar po pet minut in še več pred prihodom vlakov se zapornice zapro. Ves promet se ustavi in občinstvo se glasno razburja nad zapornicami oziroma čuvajem, ki zapornice prehitro zapira in nato zopet tako pozno odpira. Tako je pri zapornicah na Tržaški cesti, Ob železnici, na Ptujski cesti in pri tezenskem postajališču.

m. Tatinski berač. K rudarju Marku Kropivniku v Takraj Meži je prišel neznan berač in prosil miloščine. S to pa se ni zadovoljil. Svojemu dobrotniku je berač ukradel dva para čevljev in nekaj perila, ki se je sušilo na dvorišču.

m. Požar iz neprevidnosti. Na Spodnji Kaplji je zgorela domačija posestniki K. Volmayerjevi, ki ima okoli 15.000 din škoda. Preiskava je ugotovila, da je požar povzročila domača dekla, ki si je na škodnju svetila s treskami.

m. Pravega prijatelja si je izbrala kuharica Ana Ferenčeva iz Trčove, ko se je v neki tukajšnji gostilni seznanila z neznanim moškim. Ko je kuharica za trenutek zapustila gostilno, je njen »prijatelj« izginil z ročno torbico, v kateri je bilo 400 din gotovine.

Hotel mariborski dvor

vsako soboto in nedeljo KONCERT Miklavžev večer 5. t. m.

* Miklavžev večer priredi gas. četa v Studencih v soboto, dne 3. decembra, v novozgrajenem gasilskem domu. Darila se sprejemajo v soboto popoldne v gas. domu.

* Nanosov Miklavž obišče gostilno Grmek v Studencih v nedeljo, 4. t. m., zvečer. Darila sprejema gostilničar. — Odbor.

* Ako želite biti neopazno našminkani, vzemite FORVIL ROUGE za lice »5 Fleurs« v naravnih barvah. Dobi se v drogeriji Kanc.

* Obvestilo trgovstvu in prebivalstvu. Z izrecnim dovoljenjem Kr. banske uprave so trgovine v mestu Mariboru v nedeljo, dne 4. dec., predpoldne odprte. — Zdr. trg. za Maribor.

* Hotel »Orel«. V soboto koncert. v nedeljo, 4. t. m., Miklavžev večer! Darila se oddajo pri portirju. Izborna vina in kuhinja. Specialitete fogaš, šili, humar in langusi. Zmerne cene.

* Miklavžev večer v Veliki kavarni. * Starši, razvedrite svojo deco! 4. decembra ob pol 16. uri bo v Sokolskem domu (Union) Miklavževa igra. Predprodaja vstopnic pri Putniku.

* Trgovski nameščenci! Miklavžev večer s plesom 3. dec. ob 20. uri. Narodni dom.

* Organizacija tekstilnih tehnikov ima v nedeljo, dne 4. dec., ob 10. uri tov. stanek pri »Orlu«, lovska soba. Isto tam ob 9. uri odborova seja.

* Stariši, privedite svojo deco na Miklavžovo igro 4. decembra ob pol 16. v Sokolski dom (Union). Predprodaja vstopnic pri Putniku.

Nočna lekarniška služba. Lekarna pri Orlu. Glavni trg 12. tel. 25-85; lekarna pri Sv. Roku. vogal Aleksandrove in Meljske ceste. tel. 25-32.

Kino

Grajski kino. Danes »V carstvu valčka« Hans Jaray, Irene Agay.

Kino Union.

Od danes globoko znižane cene. Predvaja se velenapeti francosti film »Trgovci z dekleti«.

Mariborsko gledališče

Petek: Zaprt.

Sobota, ob 20.: »Aida«. Premiera. Nedelja, ob 15.: »Pesem s ceste«. Ob 20. uri: »Kar hočete«. Znižane cene. Zadnjič.

Ponedeljek, ob 17.: »Gašper in Huda-mora«. Nastop Miklavža.

Premiera »Aide« to soboto. Vse, kar je mariborsko Narodno gledališče pod vodstvom kapelnika Herzoga in v Skrbniškovi režiji zmoglo, je dovršeno za premiero to soboto. Etiopska kraljčina pride v spremstvu blizu 80 članskega zbora in številnega dvorjansva vsa v novi opremi na v mali Egipt spremljeni oder.

Miklavžev večer v Narodnem gledališču. V ponedeljek, 5. dec. ob 17. bo prva letošnja otroška predstava. Ponovi se zelo vesela in zabavna pravljica igra »Gašper in Huda-mora«. Pri tej priliki nastopi tudi sv. Miklavž z darili za pridne otroke.

Kultura

Boj za mir

V januarju 1938. je pričel izhajati mesečnik »L'AGE NOUVEAU« (Paris VIe, 86 Rue d'Assas), ki bo dal 10 števil na leto (avgusta in septembra ne izide). Letošnji novembrski izvod obsega str. 256—384. Naročnina za tujino znaša 65 frs, ob boljšem papirju pa 115, oziroma 215 frs. Članki o španskih, angleških, nemških, italijanskih zadevah se tiskajo v izvirniku in prevodu. Enak postopek obeta urednik Marcello — Fabri za romunščino in ruščino, po možnosti tudi za niponščino, turščino in arabščino.

Vsebinska bo iz umetnosti, slovstva, idej. Od daljših prispevkov naj omenim urednikovo »Muzikalno vlogo jezika«. Dalje našega preizkušnega prijatelja Ph. Lebesgua, ki je te dni dosegel svojo 69. letnico, »Tajni izvori hitlerstva« (germanski nacizem stavi v ospredje intuicijo — domnost ali vrojeni vid — in voljo; njegov vodja, prost ženskih dogodivščin, pristaš vegetarijanstva, mož odločne volje, se zdi privrženec nemškega viteškega reda). Skrbno ilustriran je Soignardov sestavek »Otroci nas uče slikarstva«.

Poseben oddelek nosi naslov »Combat pour la paix«, (boj za mir). »Vsak miro-

ljubnik ni nujno begunec« tolmači v 10 točkah urednik, češ pacifist mora biti pripravljen umreti za mir! E. Gaudissard priobčuje »Odprito pismo g. Hitlerju, kanclerju rajha«, češ da je doslej zamudil priliko, pregnati z zemlje tesnobo, dati človeštvu mir: »Veličastno početje, kateremu se bo rada pridružila vsa Evropa, lahko poskusite samo vi. Ena sama vaša kretnja bi zadoščala, da se reši cela vrsta tesnobnih problemov, pa najsi bodo še tolikšni. Vi držite v rokah življenje milijonov bitij. Dajte svetu pokoj. Svet čaka od vas čudovitega daru.«

P. Barniard označuje v poglavju »Ozračje sramu« občutek francoskih razumnikov po septembrskih dogodkih. Eden sobesednikov umuje: »Priznajmo si: mi smo v hudem času npravnstvene krize. Morda od nje umremo... Hitler in Mussolini sta vzpostavila notranjo moralnost. In da ni umrl, bi bil mogoče Lenin spremenil Rusijo, to zemljo bašibuzukov, kakor jo je imenoval. Mi imamo tudi svoje bašibuzuke. Francija je postala drugovrstna sila zaradi stalnega trgovanja z vestmi, ki povzročajo državi še več nalog, nego so nam jih zadale povojne borzne špekulacije. Bodočnost

naše dežele, torej onega dela omikane Evrope, ki nekaj dá na svobodo... je podrejena njenemu pojmovanju časti, njeni zopet najdeni npravnosti...«

Le Sidaner je napolnil 6 strani, s topotom: »Dix jours en Yougoslavie«, ki ga o priliki prevedem. Na njegovem ahasverjenju po svetu se mu je pri nas prvič primerilo, da ga je sprejel na meji uradni zastopnik glavne turistične organizacije. Tako ravnanje naj bi Francija posnemala! Vohče povedano mu je pokrajina povsod jako ugajala, po vseh mestih je našel značne hotele, postrežljive ljudi, ki so mu hitro pomagali iz jarka potegniti avto, ponesrečen radi slabih cest.

Vsega seveda ne hvali. Ljubljanski muzej mu je »prašen in slabo urejen«. Ko si je njegov vozač, dr. P. Vernier, zaželel v nekem ljubljanskem hotelu pristno jugoslovanske jedi, so mu postregli s prašičevim rebrom in sočivjem v salati. Tak obed je neštetokrat imel v Parizu, vendar ob boljši godbi, nego jo je poslušal tu!... Naš Bretonec je med redkimi, ki rabijo nepotvorjeno slovanska imena: Banja Luka, Beograd. Le diakritični znakov ne premore: Mestrovic.

Edini dvojezični sestanek v pričujočem zvezku je poročilo o spisu ital. književnega kritika A. Bruersa: »Problemi della letteratura italiana«.

Kratek, a tem pristranejši je Tustesov sestavek o razčrtovanju golobici — Českoslovaški — z geslom iz Masaryka: »Jezus, a ne Cezar, to je smisel naše zgodovine«. Pisec nam kliče v spomin velike njene glasbeinke: nesmrtni Smetana, Mysliveček, ki ga je oboževala Italija, itd., filozof Chelčický, oče kmetov in predhodnik L. N. Tolstega, vitez Žižka, ki ga je opevala George Sand, Komenský, predhodnik francoskega pesnika Patrica de la Tour du Pin, učitelj Leibnizu, Goetheju, Herderju, Schillerju; pisatelj šramek, Olbracht, Čapek-Chod (objavljeni v Parizu), itd. »Ako zmagaajo vselej močnejši, pripada pa čast tokrat šibkejšemu. Spoštovanje svetih odpovedi českoslovaškega naroda, ki je rešil Evropo klanja!«

Ena stran je posvečena Poljski, ki je po Napoleonovem izreku ključ do Evrope.

»Nova doba« nosi na 1. in zadnji strani angleško krilatico »Men are to be« (ljudi je treba).

Dr. Anton Debeljak.

k Znani angleški pisatelj biografij Li-dell Hart je izdal biografijo francoskega vojskovodje Focha pod naslovom »Foch, the Man of Orleans«. Izšla je hkrati v več jezikih.

Spor

Dvojna senzacija v mariborskem nogometu

TEKMA 5 MINUT PRED KONCEM PREKINJENA. — MURINA ZMAGA NAD RAPIDOM. — ŽELEZNIČAR JE SREČNO REŠIL TOČKO PROTI SLAVIJI. — TAKAČ (SLAVIJA, VARAŽDIN) SI JE OSVOJIL POKAL V TEKU SKOZI ME-STO.

Včerajšnji nogometni spored v Mari-boru nam je prinesel dve senzaciji prve-ga reda, kakor jih je pač le malokdo pri-čakoval. Posebno velja to za zmago SK Mure iz Murske Sobote, ki je iz Maribo-ra odnesla obe točki proti Rapidu. Popol-noma prav smo torej imeli, ko smo po-udarili, da je Mura pri podcenjevanju tu-di sredi Maribora lahko nevarna. Želez-ničar je kljub remiju ostal na drugem mestu, Mura pa je z zmago zavzela tre-tje mesto pred Rapidom, ki se ji je moral umakniti. Stanje tabele bo do nedelje sle-deče:

ČSK	7	5	2	0	15:5	12
Železničar	7	3	3	1	10:7	9
Mura	8	3	2	3	18:17	8
Rapid	7	3	1	3	16:15	7
Maribor	7	1	3	3	11:11	5
Slavija	8	0	3	5	7:22	3

V naslednjem prinašamo poročila:

RAPID : MURA 1:4 (0:2).

Na jako težkem terenu Rapidovega igrišča se je včeraj odigrala prvenstve-na nogometna tekma med Rapidom in Muro, ki spada po svojem rezultatu med največje senzacije letošnje prvenstvene sezone. Kljub temu da je Rapid imel pri-bližno dve tretjini igre v rokah, je treba reči, da so gosti iz Murske Sobote po- polnoma zaslužen odnesli dve točki, kajti Rapidovo moštvo je včeraj na celi črti odpovedalo, saj je samo vratar za-krivil dva Murina uspeha, kar gre pač na račun jako blatnega terena. Mura je v pogledu skupne igre bolj ugajala kakor Rapid, posebno so se v njenem moštvu odlikovali vratar Jandl, ex-Mariborčan Šonaja, Bosina do blesure in Čebuli do incidenta. Proti polovici I. polčasa si je Mura po krivdi Rapidovega vratarja po Hojuru zagotovila prvi uspeh, dočim je drugi gol padel po Bosini iz enajstke, strogo diktirane radi faula v kazenskem prostoru. Tako je Mura že do polčasa vodila z dvema goloma naskoka. Po od-moru je Mura začela igrati defenzivno, R. igralci potrudili, da rezultat znižajo, kar jim je po Krainerju tudi uspelo. Toda kmalu nato je vratar R. zopet izpustil po-polnoma nepotreben gol, kar je Rapidov-ce pobilo, tako da so začeli pupuščati, Mura pa je po Žibriku dosegla še četrti gol. Pet minut pred koncem je prišlo do obžalovanja vrednega incidenta: na faul Muraša Čebolja nad Bödendorferjem se je revanžiral Križanc s tem, da ga je de-jansko napadel. Občinstvo je do tega razvoja dogodkov na igrišču glasno za-vezelo svoje stališče, policija pa je zah-tevala, da se tekma prekine. Mura si je s to zmago osvojila prvo točko na tujem

terenu ter je zasedla tretje mesto na ta-beli. Tekmo je sodil ss. g. Bergant.

ŽELEZNIČAR:SLAVIJA 0:0.

Tudi druga prvenstvena tekma v Ma-riboru se je končala s senzacionalnim rezultatom. Železničar se ima zahvaliti sreči in nerodnosti nasprotnika, da je re-šil iz borbe eno točko. Po debaklu proti Rapidu se je Slavija včeraj predstavila zopet kot jako nevaren nasprotnik. Pred-vajani sport ni bil na posebni višini, po-sebno ne za tiste gledalce, ki so s kritič-nimo česom opazili vse tiste šanse, ki so šle v izgubo, ker jih nasprotnika radi po-manjkanja taktičnih sposobnosti nista iz-koristila. Predvsem je treba reči, da je Železničar mnogo preveč blokiral svo-jega nasprotnika, saj so včasih njegovi branilci bili daleč na nasprotnikovi po-lovici, kar je le otežkočalo delo lastne-mu napadu, oba nasprotnika pa sta gre-šila v pomanjkljivem prenašanju igre s krila na krilo: Železničar je igral stalno na desni, Slavija pa po levi strani, tako da so imeli branilci lažje delo. Ako bi ho-teli izid tekme nekako oceniti po zrelih šansah, bi trebalo po poteku tekme pri-soditi zmago Slaviji, kajti zastreljala je enajstko, razen tega pa še dve do tri si-tuacije tik pred nasprotnikovim golom, kjer napadalec ni oviral nihče drugi več kakor Žel. vratar.

Potek prvega polčasa še ni bil toliko razburljiv, tekma je potekala v zname-nju Železničarjeve premoči brez posebno izrazitih šans na levo ali desno, nasprot-nika pa sta tekmovala v tem, kdo bo manjkrat zadel nasprotna vrata. Žel. je dosegel celo serijo kotov, ki jih ni iz-koristil.

Tembolj pa je bil razburljiv drugi pol-čas. V 1. min. je Žel. zastreljal sigurno šanso tik pred golom, takoj nato pa Kne-zer enajstko radi namerne roke v kaz. prostoru. Tudi Žel. se nudijo mnoge šan-se, toda napadalec zastrelja vse, vča-sih celo kot v oblake. Nesrečni Knezer pride potovno pred vrata Žel., kjer ima pred seboj samo vratarja, ki ga pa ne ume prevarati. Proti koncu polčasa je več kritičnih situacij pred golom Slavije, ki pa jih požrtvovalna obramba vse reši, junak dneva je Slavijin vratar, ki brani sicer v manj dopadljivim stilu, pri tem pa jako efektno in s precej sreče.

Igra je potekala vedno v najdostojnej-ših mejah, teren je bil kljub dežju jako dober. Tako je Železničar izgubil po ne-potrebnem jako važno točko. Tretji, ki bo od delitve imel dobiček, je ČSK v Čakovcu, ki ga na ta način polagoma res ne bo več mogoče dohiteti. Občinstva je

bilo malo. Sodil je ss. g. Nemeč.

Prvenstveno tekmo rezerv, ki bi se morala vršiti kot predigra, je Slavija iz-gubila s 3:0 p. f., ker njeno moštvo ni na-stopilo, dočim so bili Železničarjevi igralci na mestu.

Tek osvobojenja

Za Tek osvobojenja po tradicionalni progi skozi mesto Maribor se je prijavi-lo 18 in startalo 11 tekačev, večinoma iz Maribora, deloma pa tudi iz drugih kra-jev države. Zastopani so bili klubi: Sla-vija (Varaždin), Concordia (Zagreb), Pla-nina (Ljubljana) ter Železničar in Mara-ton iz Maribora. Prireditelj je izvedel SK Železničar, pokroviteljstvo pa je blago-volil sprejeti poveljnik mesta brig. gen. g. J. Stanojlovič, ki ga je zastopal podpol-kovnik g. Maslač.

Ako upoštevamo neugodne vremenske prilike, je treba reči, da so doseženi re-zultati prav dobri. Vsi tek. so prišli na cilj, vrstni red je sledeč:

1. Takač Artur (Slavija, Varaždin 5 min. 38 sek.
2. Stojšek Hinko (Maraton) 5.41
2. Košir Zmagoslav (Planina, Ljubljana 5.48
4. Srakar Fr. (Concordia, Zagreb 5.56
5. Marhel Vili (Maraton) 5.57
6. Rotner Otmar (Železničar) 5.58
7. Krepl Franc (Maraton) 6.07
8. Štrudel Franjo (Maraton) 6.09
9. Zupan Stanko (Železničar) 6.12
10. Karlin Rudolf (Železničar) 6.16
11. Muravs Viktor (Železničar) 6.23.

S tem si je priboril Takač v trajno last pokal, ki ga je poklonil neimenovani Mai-strov borec. Njegov čas je najboljši do sedaj doseženi rezultat v prvodecembr-ski konkurenci na tej progi.

Organizacija teka je bila brezhibna. Vodja teka je bil g. Starašina, vrhovni sodnik pa g. prof. Čestnik. Po teku je na cilju podp. g. Maslač izročil po kratkem nagovoru zmagovalcu Takaču lep pokal. V smislu propagandije bodo prejeli tekači, ki so zasedli prvih 5 mest, lične spomin-ske diplome, ki jih je izdelal g. Mirko Vahtar, ostali sodelujoči pa spominske trakove. Predsednik SK Železničarja g. inž. Uran se je zahvalil v kratkem nago-voru poveljniku mesta, da je prevzel po-kroviteljstvo. Uspelo manifestacijo sport-nikov je z zanimanjem spremljalo mari-borsko občinstvo, in to na celi progi, po-sebno pa na cilju. S to jubilejno prire-ditvijo se je zadnjič vršil ta propagandni tek na dan 1. decembra. Od prihodnjega leta dalje bodo laikoatletični tekmovali za novo razpisani prehodni pokal vsako leto na kraljev rojstni dan dne 6. sep-tembra.

Beograd : Zagreb 0:1 (0:1)

Včeraj se je vršila v Beogradu tride-seta reprezentativna medmestna tek-ma med Beogradom in Zagrebom, ki se je končala z zasluženom zmago Zagreb-

čanov. V njihovem teamu se je najbolj odlikoval popularni vratar Glaser. Edini gol dneva je zabil Šipoš.

NEDELJSKI SPORED.

V nedeljo so v Mariboru na sporedu sledeče prvenstvene tekme: Maribor-Ra-pid, Maribor-Rapid (rez.) in Slavija-Mu-ra. Podrobno bomo o teh tekmah izpre-govorili v jutrišnji številki.

PROTEST GRADJANSKEGA ODBIT.

Poslovni odbor JNS-a je zavrnil pro- test Gradjanskega proti verifikaciji pr-venstvene tekme s Slavijo, ki jo je Grad-janski izgubil v Sarajevu z 1:2, in to na podlagi izjav sodnika in podzveze. Tudi postopek proti funkcionarju Kappu je ustavljen, ker Gradjanski ni plačal pred-pisane takse.

TURNIR KLUBOV HRVATSKE SPORT-NE SLOGE V ZAGREBU.

Pri pomanjkanju ligaškega tekmoval-nja se je včeraj v Zagrebu vršil turnir opozicijskih klubov, ki se je končal s sle-dečimi rezultati: Gradjanski; Concordia 3:0 (1:0), Slavija:Victoria 1:1 (0:0), Li-čanin:Trešnjevka 2:1 (0:0), Varaždinski SK:HSK Zagorac 1:0 (0:0).

ŠIPOŠ KAZNOVAN.

Kazenski odbor JNS-a je kaznoval znanega igralca Šipoša, Gradjanski Z., z enomesečno zabrano igranja radi napada na soigralca.

Šah

ČE SVETOVNI PRVAK NE ZNA DO-BITI DOBLJENE PARTIJE.

V 1. kolu velemojstrskega turnirja v Amsterdamu sta se srečala dr. Aljehin in Reshewsky. Po 37. potezi je imel dr. Aljehin gladko dobljeno partijo, toda z 38. potezo je storil neverjetno napako, s katero je zapravil vse lepe nadeje na zmago. Reshewsky si je oddahnil ter s točno igro izsilil remis. Partija je potekla naslednje:

Nimcovičeva obramba.

(1. kolo v Amsterdamu 6. nov.)

Belj: dr. Aljehin Črni: Reshewsky
1. d4, Sf6 2. e4, e6 3. Sc3, Lb4 4. g3, c5 5. d5, Se4 6. Ld2, Lxc3 7. Lxc3, Sxc3 8. bxc3, exd5 9. exd5, d6 10. Sf3, 0—0 11. Lg2, Sd7 12. 0—0, Sf6 13. Sd2, Te8 14. e4, b5 15. Te1, Tb8 16. a3, Tb7 17. c4, a6 18. Lf1, Ld7 19. i3, Dc7 20. Dc2, Te7 21. Sb3, a5 22. exb5, Lxb5 23. Dc3, Lxf1 24. Txf1, Tb5 25. Tab1, Db8, 26. Sd2, Teb7 27. Txb5, Txb5 28. Sc4, a4 29. e5!!, dxe5 30. d6, Tb1 31. Dxe5, Txf1+ 32. Kxfl, Db3 33. De2, h6 34. Kg2, Dc3 35. Se3, g6 36. Sg4!, Kg7 37. Sxf6, Dxf6 38. Dd1? (Never-jetna napaka, ki jo je zagrešil svetovni prvak in s tem upropastil dobljeno igro. Z 38.d7! bi bila igra takoj dobljena. Po napaki pa se je črni s precizno igro v končnici rešil v remis.) 38... Dd8 39. d7, c4 40. Da4, c3 41. Dc6, c2 42. Dc3+, Kh7 43. Dxc2, Dxd7 in v 60. potezi sta se nasprotnika sporazumela za remis.

KRALJICA MARIJA ROMUNSKA:

Zgodba mojega življenja

SVETOVALCI KRALJA KAROLA

Ti spomini ne bodo politični, z njimi hočem samo orisati nekatere ministre kralja Karola. V Romuniji je bila politika že od nekdaj središče vsega, in tudi za časa vladanja kralja Karola so se vdajali Romuni z vso latinsko strastjo »delanju politike« in »politizira-nju«. Bili sta tedaj v državi dve stranki, konzervativna in liberalna. V okvirju konzervativcev se je ustanovila sčasoma posebna skupina, tako imenovani »junimisti« (od besede »junimea«, mladina), ki se je pozneje izobli-kovala v samostojno stranko. Med junimisti je imel moj mož veliko prijateljev.

Ko sem prišla v Romunijo, so bili na vladi konser-vativci pod vodstvom Lascarja Catargiuja. Te stare mol-davske bojarje sem spoznala že pri poroki. Bili so raz-umevali, taktini, odkriti in govorili so z moldavskim na-glasom. Voditelj liberalcev je bil Demeter Sturdza, ognje-vit majhen mož s sivo glavo in prepirljiv kakor foxterrier. Bil je načelen opozicionalec. Vendar se je dalo z njim shajati in se je odlikoval tudi po veliki inteligenci. Njega je uporabljal stric navadno kot strašilo nasproti meni in Nandu. Tega stricašila pa si vendar ni izmislil sam. Z libe-ralci je vedno računal in bili so v vsem strožji in nepo-pustljivejši, kakor konzervativci. Bili so povsod na delu in vedno čuječi. Spočetka mi niso bili ljubi in trajalo je dolgo, da sem lahko spoznala njihovo pravo bistvo.

Mnogi vodilni možje tedanje romunske zgodovine so bili tisti, ki so me sprejeli že ob prvem prihodu v Buka-

89

rešto: Petre Carp, Aleksander Marghiloman, Aleksander in Jakob Lahovary, Menelas Ghermani itd.

Jaz si nisem želela tedaj nič drugega kakor samo miru, toda tega nisem mogla najti. Najhuje me je priza-dela neka dogodivščina. Ob priliki proslave državnega praznika sem povabilo v svojo kočijo eno izmed mojih dvornih dam in jo posadila sebi nasproti, ker sem pač mislila, da se bova tako lažje pogovarjali in da ji izkažem še posebno pažnjo. Lahko si je misliti, kako veliko je bilo moje začudenje, ko sem dobila naslednjega dne od kralja pismo, v katerem mi je sporočil, da je dvorna dama za-prosila za odpust, ker sem jo javno in namenoma žalila, s tem da je nisem posedla zraven sebe. Kralj je pripomnil, da se mu zdi dejanje dvorne dame tudi popolnoma ute-meljeno. To me je strašno zadelo, toda kaj naj bi storila? Bila sem vedno že vnaprej pri vsem obsojena, ne da bi mi sploh sprej zaslili.

Toda moje razburjenje je bilo tako veliko, da sem zbrala okoli sebe vse, ki bi lahko dokazali mojo nedolž-nost. Bilo je tedaj malo pred rojstvom mojega četrtega otroka, princa Nikolaja. V obupu sem izbrunnila v jok in prosila, naj pokličejo Sturdzo.

»Čemu Sturdzo?«

»Ker mi je vsega dovolj. Ker je ministrski predsednik in moj večni tožnik. Toda sedaj mu bom povedala vse, kar me jezi.«

Nando me je skušal pomiriti, toda pomagalo ni: Sturdza je moral priti. Jaz sem se toliko razburila, da so me morali odnesti na posteljo, kjer sem ležala vsa vroča, nemirna in z razkuštranimi lasmi; ogorčena in uporna princesa, prava vnukinja kraljice Viktorije in hči Marije Aleksandrovne, velike kneginje ruske.

Končno je prišel mali Demeter Sturdza k moji vulka-

nični postelji. In res, povedala sem mu vse. Govorila sem brez ovinkov, deloma v nemščini in deloma v francoščini ter izbruhala iz sebe vse, kar se je bilo v dolgih letih na-bralo grenkega v mojem srcu.

»Ali ne more nihče izmed vas občutiti sočutja?« sem zaklicala. »Ali ne morete razumeti, da sem presajeno drevo, izkoreninjeno iz zemlje svoje domovine, in da sto-jim sedaj sama tu nasproti tolikim, tuja in brez moči, iz-ročena na milost in nemilost tujemu ljudstvu, in kateremu sem prišla polna zaupanja? Da, padla sem v past. Samo to ste hoteli od mene, da vam rodim kraljevske otroke. Ne brigate se za moja čustva, ne za moje bolečine, za mojo samoto, za mojo brezmejno tegobo in bol, da sem vedno napačno razumljena. Smejete se mojim željam, mo-jemu upravičenemu uporu in mojim bojem. Ustrezalo je vašemu ponosu, pripeljati v vašo deželo princeso visoke-ga rodu; ugaja vam moj obraz; zadovoljni ste, da je vaša prestolonaslednica čedna, veseli vas, da sem zdrava in da so moji sorodniki najvišje kronane glave v Evropi. Toda prav nič se ne brigate ne za moje ideale ne za moje želje. Brezsrčno žalite moje otroško človekoljubno zaupanje in kalite srečo moje mladosti, dvoje najlepših darov, ki sem jih kot mlada deklica prinesla k vam iz dežele svoje mladosti. Namenoma mu razumete krivo in me sodite s strogostjo svojih glav, ki so samo politični stroji. Ne potrudite se, da bi me razumeli in postopali z menoj človeško, kakor se spodobi. Vedno samo prežite na mene kakor pajki, in kadar storim kaj narobe, se veselite, ker si domišljate da vam dajejo moje napake pravico, da postopate z menoj še ostreje. Ali res ne morete niti za trenutek misliti na to, da sem med vami tujka, brez svetovalca, tujka tu med vami, ki ste doma!«

(Dalje sledi.)

Sodišča**Tri leta težke ječe za požig**

Pred veliki kazenski senat petih sodnikov, ki mu je predsedoval senatni predsednik dr. T. Turato s s. o. s. dr. Habermuthom, dr. Hočvarjem, Lečnikom in Lenartom, sta sedla na zatožno klop 27letni Anton Pungartnik in 26letna Antonija Pungartnikova. Mladega moža in ženo je obtožnica dolžila, da sta zažgala ponoči 28. maja v Spodnji Kapli svoje gospodarsko poslopje, da bi prišla do zavarovalnice. Skraja je bil osumljen požiga neki Kotnik, pozneje pa so obdolžili požiga gospodarja samega. Ali on je zanikal. Orožniki so odšli po njegovo ženo, ki je med potjo začela pripovedovati, kako ji je mož večkrat dejal, da bi bilo najbolje zažgati gospodarsko poslopje, da bi se rešila dolga, ki sta si ga nakopala ob prevzemu. Povedala je, kako je mož dvakrat vstal tisto noč in odšel iz hiše in kako ji je rekel, ko se je vrnil drugič v izbo i nlegel, da je podkuril. Po teh ženinih izpovedbah je tudi mož priznal požig pred orožniki in pred preiskovalnim sodnikom. Nato so ju izpustili.

Kmalu po prihodu iz preiskovalnega zapora pa so se raznesle govorice, da Pungartnikova tajita, da bi onadva zažgala. Znova so ju aretirali. Na sodišču je mož povedal, kako sta z ženo prevzela posestvo, na katerem je bilo okrog 50 tisoč din dolga in kako sta ga že nekaj odplačala. Ni reš, da bi zažgal; saj je zadnje leto zavarovalnino celo znižal: od 80 tisoč na 65 tisoč din. Ali pri podrobnem pregledovanju se je izkazalo, da je Pungartnik znižal zavarovalnino, ali to samo pri stanovanjski hiši, dočim jo je pri gospodarskem posloju zvišal. Izgovarjal se je, da se on sploh ne razume na pogodbo, saj je bila napisana v nemščini (— in to 1928 leta pri zavarovalnici »jugoslaviji«).

Predsednik: A zakaj ste priznali?

Pungartnik: Priznal sem, ker se je slabo

ravnalo z mano.

Predsednik: Tudi pri preiskovalnem sodniku ste priznali; tam vas ni nihče silil za priznanje.

Pungartnik: Pri vojakihi so nas učili, da priznaj, če hoče kdo kaj s silo spraviti iz tebe! Tako govori 48 ur! Potlej prekliči! Ko sem bil pri preiskovalnem sodniku, še ni preteklo 48 ur. Zato sem tudi tam priznal.

Predsednik: Kaj ste napravili, ko je začelo goreti?

Obtoženec se je malo izmikal, preden je povedal, da je pograbil zaboj.

Predsednik: Zakaj ravno zaboj? V go-rečem posloju je spalo toliko družin, kjer se je nahajal tudi stari tast s svojo hromo ženo.

Pungartnik pravi, da so oni že bili pokoncu, ko je pritekel v vežo. V zaboju so bili zavarovalni dokumenti.

Požar sam na sebi je bil strahovit; stanovalci so se prebudili šele v zadnjih trenutkih, ko so začeli padati na nje ogorki. Prav lahko bi oženj zahteval človeške žrtve. Po moževem zaslišanju je prišla pred sodnike žena, ki je prav tako zanikal, da bi mož zažgal. Izgovarjala se je, da je priznala, kar so ji drugi položili na jezik. Zasliševanje je nadalje pokazalo, da je Pungartnikova defektna, da ne reagira vedno pravilno na predstave. Zaradi tega je zagovornik predlagal zaslišanje psihiatra. Številne priče so deloma podrobneje opisale oženj, deloma pa povedale, da je bil Pungartnik na večer pred ognjem nemiren pri večerji. Pred koncem razprave je predlagal zagovornik nove priče, ki jih je pa senat zavrnil.

Proti eni uri je bila razglašena sodba. Senat je obtoženega Antona Pungartnika spoznal za krivega ter ga obsodil na tri leta težke ječe in za pet let izgube častnih državljskih pravic; dočim je njegovo ženo Antonijo Pungartnikovo oprostil krivde. Branilec dr. Leskover ml. je prijavil priziv in revizijo procesa, nakar je tudi državni tožilec dr. Hojnik napravil priziv zaradi prenizke kazni.

Zanimivosti**Občni zbor „Kluba budal“**

Te dni je bil v Londonu redni letni občni zbor »Kluba budal«, ki obstaja že 50 let in se sestaja samo enkrat na leto. Član kluba postane lahko vsakdo, ki je vsaj enkrat v življenju napravil kako veliko budalost, ali pa je bil na tak način prevaran, da je moral potem priznati in si reči: »Pa sem res tepec!«

Pri sprejemanju v članstvo mora vsak nov član do najmanjših podrobnosti opisati naključje, ki mu je omogočilo vstop v klub. Letos je klub zopet sprejel nekaj novih članov, ki so se prav iskreno izpovedali. Za največjega budalo je bil proglašen neki angleški plemič, ki je doživel res zanimivo dogodivščino.

Nekega dne, ko se je vozil skozi Škotsko, je glasno vzkliknil, opazujoč iz voza lepe predele škotske narave: »Velik denar bi dal, če bi mogel vsaj četrt ure gledati te naravne motive.« Na to je neki njegov sopotnik potegnil zasilno zavoro,

na kar se je vlak takoj ustavil. Ko je sprevodnik vprašal, kdo je vlak ustavil, je potnik pokazal na angleškega plemiča in dejal: »Tale gospod je pred menoj izjavil, da je pripravljen plačati veliko vsoto denarja, če bi mogel dalj časa opazovati naravo tu okrog.« Seveda plemiču ni preostajalo drugega, kakor da plača vsoto, ki jo je zahteval sprevodnik. Ves ta čas pa seveda pokrajine niti za trenutek ni mogel pogledati.

Na koncu občnega zbora je predsednik pobiral prispevke v dobrodelne namene. Ko je z nabiranjem končal, pravi: »90 odstotkov vseh prostovoljnih prispevkov, nabranih v Angliji, ne pride na svoj cilj, temveč se ta veliki odstotek uporabi za administracijo humanitarnih društev, in vsega 10 odstotkov dobivajo siromašni.«

»Pa smo res tepci!« so vzkliknili člani društva enoglasno.

BREZUSPEŠNA TREZVENJAŠKA PROPAGANDA.

Trezvenjak je prepričeval nekega notoričnega pijanca, kako je alkohol nenavadno škodljiv za zdravje, in na koncu mu pravi: »Ali ne veste, da je alkohol najstrašnejši strup na svetu? Enemu samemu prašičku zadostuje, če mu daste majhno količino alkohola potem injekcije, in prašiček bo na mestu poginil!«

»Prav rad verjamem, gospod! Jaz sem že davno trdil, da alkohol ni za svinje!«

GOETHE JE VEDNO PIL VINO Z VODO.

Goethe ni nikoli pil čistega vina, temveč ga je vedno mešal z vodo. Nekega večera je sedel v gostilni v Jeni in pil staro vino, ki ga je tudi ob tej priliki mešal z vodo. Pri sosednji mizi je sedela skupina študentov. Razigrani fantje pesnika niso spoznali in začeli so se iz njega norčevati, ker pije vino z vodo.

»To je gotovo kak ponarejevalec vi-

na!« so se smejali. Nato je pristopil h Goethejevi mizi neki študent in ga predrzno vprašal: »Poslušajte, starček, zakaj pa falzificirate to dobro vino?« Goethe se je namršil in odvrnil: »Od vode postane človek nem, kar dokazujejo ribe. Od čistega vina postane človek bedast, kar dokazuje gospoda za sosednjo mizo. Ker pa ne želim biti niti nem niti bedak, mešam vino z vodo.«

KAKO NAJ OBČUJEMO Z LJUDMI?

Časopis Pere Marquette je objavil deset dobrih nasvetov, kako se naj obnašamo v stiku z bližnjimi in obljublja svojim čitateljem, da si bodo z izpolnjevanjem teh desetih zapovedi olajšali in napravili prijetnejše svoje vsakdanje življenje. Teh deset dobrih pravil se glasi:

1. Recite vedno nekaj manj kakor si mislite. Prilastite si nizek, tih in prepričevalen ton govorjenja. Včasih ni niti toliko na tem, kaj poveste, temveč kako to izgovorite.

2. Obljubljajte previdno, toda svoje obljube pošteno izpolnjujte, in to pod vsemi okoliščinami.

3. Pohvalite vedno dobro izvedeno delo brez ozira na osebo. Če morate kritizirati, podajte vzpodbujajočo sodbo, nikoli pa ne zlomiselne.

4. Zanimajte se za svoje soljudi, za njihovo delo, prizadevanja, dom in rodbino. Če srečate zakrknjenega in do sebe samega nezaupnega človeka, mu dajte razumeti, da mislite o njem dobro in da ga upoštevate.

5. Bodite veseli. Svoje bolečine, skrbi in razočaranja skrite pod smehljajem.

6. Ohranite si zdrav razum v vseh vprašanjih, o katerih debatirate. Debatirate lahko ne da bi se prepirali. Izobražen človek ni primoran, soglašati z mnenjem drugega, a mora biti vendarle sposoben ostati prijateljski.

7. Ne opravljajte. Vaše načelo bodi: če ne morem o nekom reči nič dobrega, raje ne rečem nič.

8. Pazi na čut drugih. Dovtipi in posmeh na njihov račun jih lahko ranijo tam, kjer bi to najmanj pričakovali.

9. Ne pazite preveč na zlobne opazke o sebi. Mislite si preprosto, da jim tako nihče ne bo verjel.

10. Ne bodite preveč občutljivi v svojih pravicah in svojem deležu. Delajte dobro svoje delo, bodite potrpežljivi, pazite na svoje zdravje in ne pozabite, da je ena najlepših kreposti zatajevanje samega sebe.

× Milijonar je pobegnil od svojega bogastva, da bi mogel živeti srečnejše življenje. To je ameriški milijonar Sidney Martin, ki je pred dobrima dvema mesecema izginil neznano kam. Policija je zdaj ugotovila, da živi kot prodajalec higienskih priprav v Richmondu, država Virginia. Ko je izginil, so najprej mislili, da so ga ugrabili gangsterji, zdaj pa je izjavil, da mu je začelo življenje med milijonarji presedati in da je pobegnil iz dolgega časa. Zdaj bolj ljubi svojo bedo kakor nesmiselno življenje bogatašev.

× Mickey-miška v Italiji zopet dovoljena. Pred kratkim so v Italiji prepovedali časopisom tiskanje Mickey-mišk in drugih podobnih pripovedk v slikah. Prepoved je prišla od ministrstva za kulturo. Nedavno pa so Mickeya zopet reabilitirali. Ministrstvo je to utemeljilo češ: »da je mickey edinstven, ni pa neitalijanski.«

× Mravljice so alarmirale gasilsko četo v mestu Worbut v državi Indiana v Sev. Ameriki. V centrali gasilske čete je nadomada zazvonil zvonec, in tri minute pozneje je odhitela na mesto požara vsa četa z vozovi in pripravami. Tam pa, kjer bi bil moral po zvonjenju biti požar, niso našli gasilci niti ognja niti dima. Ko so oblasti odredile preiskavo, so na veliko presenečenje ugotovili, da so povzročile alarm mravljice, ki so prodrle v enega od signalnih aparatov in povzročile kratek stik.

Darujte za azilni sklad PTLI

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par: najmanjša pristojbina za te oglase je din 6.—. Družbe, preklči, dopisovanja in žentovanski oglasi din 1.— oo besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvofno. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takol pri naročilu oziroma ena le vpsolati v plsmu skupaj z naročilom ali na oo poštni ološčnici na čekovni račun št. 11.409. Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din

Razno**ZASTONJ DOBITE**

zanimivo ilustrirano knjigo »Pot do sreče«, ako se obrnete na naslov: Karimah. Zalec. 3143

ČASOPISE

domače ter inozemske, in inserate za vse časopise naročate najbolje pri Hinko Sax, Maribor. Grajski trg. 2945

Darila

ki razveselijo, kakor: lepo namizno perilo dobro posteljino (Schroli) moderno blago za zavese volnene in šivane odeje prinaša 3447

Tekstilana Büdefeldt

Maribor, Gosposka ul. 14

VSE SKRBNE GOSPODINJE tudi popotniki, turisti, avtomobilisti in športniki, kupujejo in uživajo le Čeboklijev vanilni Suhor, ker ta je boljši in izdatno cenejši.

CASTNA IZJAVA!

Podpisana Pirman Amalija, tovarniška uslužbenka v Mariboru, Jezdarska ul. 8, s tem preklčem in obžalujem žaljive besede, ki sem jih 26. novembra 1938 okoli 1. ure popoldne v Jezdarski ulici v Mariboru rabila napram gđc. Rozman Mariji, tovarniški uslužbenki v Mariboru, Jezdarska ul. 8, kateri se zahvalim za uslugo, ki mi jo je izkazala z odstopom od sodnega pregona, ker se zavadam, da bi bila sicer radi tega svojega nepremišljenega dejanja od sodišča strogo kaznovana. 3458 Maribor dne 30. nov. 1938. Pirman Amalija.

NAJBOLJŠI SLADKI MUSKATNI SILVANEČ in druga izborna vina dobite v gostilni Mösch. Stolna 8. 3460

I. kolesarsko društvo tekstilnih delavcev v Mariboru vljudno vabi na

MIKLAVŽEVANJE v nedeljo, dne 4. t. m. v gostilni »Triglav« (Voller), Kofski. Začetek ob 15. uri. Darila se sprejemajo isto tam 4. t. m. od 14. do 18. ure. 3462

MIKLAVŽEV VEČER v gostilni »Triglav« (Voller). Darila sprejema gostilničar 3. XII. 3464

Vabilo na MIKLAVŽEV VEČER ki bo v soboto, dne 3. dec. 1938, v gost. J. Klobasa v Studencih. Za pridne se sprejemajo darila v gost. Klobasa, a za poredne je pripravljeno precej močno veriga. Za obilen obisk se priporoča gostilničar. 3473

Prodaj

PRISTEN CVETLIČNI MED po din 16.— za kg, pri večjem odjemu popust, oddaja Kmetijska družba. Meljska c. št. 12. 3371

Sobo odda

PRAZNA SOBA na dvorišču, primerna za pisarno, se odda. Vprašati je pri Kmetijski družbi, Meljska cesta 12. 3370

Stanovanje

SPREJMEM GOSPODA kot sostanovaleca. Vrbanova ul. 4. desno. 3459

KLETNO STANOVANJE sončno in suho, soba, kuhinja in kabinet, se odda s 1. januarjem. Betnavska cesta 29. Maribor. 3465

Iščem boljšega, solidnega SOSTANOVALCA center. Jenkova 5. 3457

Sobo išče

Iščem opremljeno, separirano SOBO na desni strani Drave. Ponudbe na upravo pod »Oficir«. 3463

Službo išče

MLADA STREŽNICA želi sprejeti postrežbo dopoldne ali pa večkrat v tednu. Naslov pustiti v upravi lista. 3456

IŠČEM SLUŽBO

čuvaja ali sluga. Imam kavicije 5000 din. Ponudbe pod »Zanesljivo« na upravo. 3461

Posojilo

URADNIŠKA POSOJILA na večletne ugodne mesečne obroke z vezano štednjo v zvezi brezplačnega zavarovanja dobijo vsi državni-samoupravni nameščenci in upokojenci, oženjeni brez porokov. Informacije brezplačno: Alojz Leskošek, bančni zastopnik, Maribor. Državna cesta 2 (Marib. dvor) 3466

Po din 8.— 10.— kg

Purani

očiščeni, prodaja dnevno do Božiča od 10. do 12. ure

And. Suppanz Maribor Cvetlična ulica šte. 20 (na dvorišču)

Širite »Večernik«

Makulturni papir

proda uprava »Večernika«.

Mal' položi dar domu na oltar!